

Kasvun ja oppimisen lautakunta 17.04.2024 § 93

§ 93

Espoon yhteislyseon opiskelijoiden lukiokoulutuksen järjestäminen lukuvuodesta 2027-2028 alkaen

Valmistelijat / lisätiedot:
Turpeinen Jaakko
Tuulosniemi Susan
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Toisen asteen koulutuksen johtaja Erma Tapio

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että Espoon yhteislyseon opiskelijoiden koulutus järjestetään siten, että lukio siirtyy Kiviruukin alueelle kortteliin 42004 1.8.2027 alkaen tai kun Länsi-Espoon lukion rakennushanke on valmistunut.

Käsittely

Kling teki Kerosen, Vanhasen ja Kosken kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta toivoo, että sille tuodaan mahdollisimman pian suunnitelma lukiopaikkojen jakautumisesta tasaisemmin koko Espoon alueelle.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Klingin tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti, että Espoon yhteislyseon opiskelijoiden koulutus järjestetään siten, että lukio siirtyy Kiviruukin alueelle kortteliin 42004 1.8.2027 alkaen tai kun Länsi-Espoon lukion rakennushanke on valmistunut.

Lisäksi lautakunta toivoo, että sille tuodaan mahdollisimman pian suunnitelma lukiopaikkojen jakautumisesta tasaisemmin koko Espoon alueelle.

Selostus

Lainsäädäntö ja sovellettavat ohjeet

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4 luvun 12 §:n 3 kohdan mukaan kasvun ja oppimisen lautakunta päättää lukiokoulutusta koskevista asioista.

Lukiolain 33 §:n 1 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien opiskelijoiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua oppilaitoksen toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä opiskelijoiden asemaan liittyvistä asioista.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 41 §:n 1 momentin mukaan muille kuin asianosaisille tulee varata mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin. Pykälän 2 momentin mukaan asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Asiassa aiemmin tehdyt päätökset

Espoon kaupungin talousarvioneuvotteluissa marraskuussa 2021 hyväksyttiin yhdeksi toimenpidekohteeksi Espoon lukioverkkosuunnitelman päivittäminen siten, että varmistetaan kattava lukioverkko kaupungin eri puolilla, aikataulu sen toteuttamisesta sekä lukiokoulutuksen sijoittuminen Leppävaaraan ja Kiviruukkiin. Espoon lukiokoulutuksen opiskelijamäärä kasvaa huomattavasti 2020-luvulla, ja yksi haaste on lukiokoulutuksen tilojen riittäminen ja niiden hyvä saavutettavuus.

Valtuuston 8.12.2022 hyväksymässä investointiohjelmassa Kiviruukin lukiolle on varattu suunnittelurahaa 200 000 euroa.

Lukiokoulutuksen palveluverkkoselvityksen laatiminen aloitettiin vuonna 2022 ja sitä päivitettiin 20.9.2023. Selvityksessä kuvattiin Espoon kaupungin lukiokoulutuksen nykytila sekä esitettiin seuraavat skenaariot suomenkielisen lukiokoulutuksen palveluverkon kehittämiseksi.

Skenaario 1. Espoonlahden lukio ja Espoon yhteislyseo siirtyisivät Kiviruukkiin valmistuvaan uuteen rakennukseen syksystä 2027 alkaen.

Skenaario 2. Espoonlahden lukio siirtyisi Kiviruukkiin valmistuvaan uuteen rakennukseen syksystä 2027 alkaen. Leppävaaran lukio ja Espoon yhteislyseo yhdistyisivät ensin Karaporttiin vuonna 2027 ja 2030-luvulla Leppävaaraan uudisrakennukseen.

Skenaario 3. Espoon yhteislyseo siirtyisi Kiviruukkiin valmistuvaan uuteen rakennukseen syksystä 2027 alkaen.

Palveluverkkoselvitys esiteltiin kasvun ja oppimisen lautakunnalle 27.9.2023, kun lautakunta käsitteli Länsi-Espoon lukion tarveselvitystä (Kiviruukissa sijaitseva lukiokoulutuksen yksikkö). Lautakunta hyväksyi Länsi-Espoon lukion rakennushankkeen tarveselvityksen, jonka mukaan Kiviruukkiin rakennetaan 1200 opiskelijan lukio. Asian selostusosassa todettiin, että mahdolliset palveluverkkomuutokset tuodaan lautakunnan käsiteltäviksi erikseen.

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi lausunnon Länsi-Espoon lukion hankesuunnitelmasta 22.11.2023. Kasvun ja oppimisen lautakunta muun muassa totesi, että hankesuunnitelmassa on huomioitu hyvän oppimisympäristön tavoitteet sekä ylioppilaskirjoituksiin varattavat tilat. Lisäksi lautakunta edellytti, että kasvun ja oppimisen toimiala valmistelee

lautakunnalle esityksen Länsi-Espoon lukion pedagogisista sisällöistä painopisteenä Itämeri ja kansainvälisyys.

Espoon kaupunginhallitus ehdotti 18.12.2023 kokouksessaan, että valtuusto hyväksyy Länsi-Espoon lukion 6.11.2023 päivätyn hankesuunnitelman.

Espoon valtuusto hyväksyi 29.1.2024 kokouksessaan kaupunginhallituksen ehdotuksen Länsi-Espoon lukion hankesuunnitelmasta seuraavalla lisäyksellä:

Mikäli suunnittelun aikana tilaohjelman mukaisia liikuntatiloja, lukion tarvitsemia juhlatiloja tai ylioppilaskirjoitusten vaatimia tiloja ei pystytä varmistamaan hankkeen osana tai ulkoisina vuokrasopimuksina, tuodaan hankesuunnitelma uudestaan päätettäväksi, jotta puuttuvat tilat voidaan lisätä kokonaisuuteen.

Lisäksi hyväksyttiin seuraava toivomus:

Valtuusto toivoo Espoo-tarinassa määritellyn mukaisesti Kivenlahden kampuskeskuksen kehittämistä vahvaksi innovaatio- ja osaamiskeskukseksi. Tämän realisoimiseksi valtuusto kiirehtii Länsi-Espoon lukion suunnittelua ja rakentamista olennaiseksi osaksi Kivenlahden ns. Cleantech Garden kokonaisuutta, jonka olennaisten osien etenkin VTT:n, Omnian ja Laurean sijoittumis- ja rakennuspäätöksiä Espoo aktiivisesti edistää. Lähialueen kehittämisessä valtuusto toivoo painotettavan lukioon ja muihin Cleantech Garden -toimintoihin kytkeytyvää synergiaa.

Lukiokoulutuksen johtoryhmässä 6.3.2024 tulosityksikön johtaja esitteli Länsi-Espoon lukioon liittyvän päätöksentekoprosessin etenemistä ja kertoi, että kasvun ja oppimisen lautakunnalle viedään huhtikuussa päätösehdotus, jonka mukaan Espoon yhteislyseota esitetään siirrettäväksi Länsi-Espoon lukion uusiin tiloihin. Lukiokoulutuksen palveluverkkoselvitys käsiteltiin lukiokoulutuksen johtoryhmässä 6.9.2023 ennen sen esittelyä kasvun ja oppimisen lautakunnassa.

Hankesuunnitelmassa kohteen rakentaminen käynnistyisi keväällä 2025, jolloin kohteen valmistuminen ajoittuisi keväälle 2027 ja toiminnan aloittaminen elokuulle 2027.

Kuuleminen ja lausunnot

Suomenkielisiltä lukioilta, lukioiden opiskelijakuntien hallituksilta sekä Espoon nuorisovaltuustolta on pyydetty lausuntoa 20.3.2024 lähetetyllä lausuntopyynnöllä.

Lausuntoja saapui 10. Lausunnot ovat kokonaisuudessaan oheismateriaalina ja niiden keskeinen sisältö on alla.

Espoon yhteislyseo sekä Espoon yhteislyseon opiskelijakunnan hallitus laativat lausunnot, joissa molemmissa puolletaan päätösehdotusta. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota erityisesti Espoon yhteislyseon nykyisten tilojen huonoon kuntoon sekä lukion valmiuteen kasvaa ja kehittyä uusissa tiloissa.

Espoonlahden lukion henkilökunnan ja opiskelijakunnan hallituksen lausunnossa ei kannateta päätösehdotusta, koska päätösehdotuksen

myötä metroradan varrella olisi kolme kertaa enemmän lukiopaikkoja kuin rantaradan varrella. Näin ollen eteläisessä Espoossa olisi aloituspaikoissa ylitarjontaa, kun taas pohjoisessa Espoossa aloituspaikoista olisi pulaa. Lisäksi lausunnossa todetaan, että Espoonlahden lukion toimiminen kahdessa kiinteistössä yhdessä yläkoulun ja alakoulun kanssa ei ole toimiva ratkaisu. Lausunnossa myös huomautetaan, että palveluverkkoselvityksessä Espoonlahden lukion siirtyminen Kiviruukkiin oli laitettu samaan skenaarioon Espoon yhteislyseon ja Leppävaaran lukion yhteen liittämisen kanssa, vaikka näitä kahta asiaa olisi syytä tarkastella erikseen ja selvittää vaihtoehtoja laajasti.

Etelä-Tapiolan lukion henkilöstön lausunnon mukaan päätösehdotus ei edistä lukiokoulutustarjonnan hajauttamista Espoossa. Lausunnon mukaan Pohjois-Espoosta ja junaradan varresta hakeutuvien pääsy lukioon hankaloituu, vaikka samaan aikaan rantaradan läheisyydessä olevien alueiden kehittäminen kasvattaa tarvetta myös sen varrella olevan lukiokoulutuksen lisäämiselle. Lausunnossa myös todetaan, että lukiopaikkojen keskittyminen metroradan läheisyyteen aiheuttaa tarpeetonta lukioiden välistä kilpailua hakijoista.

Kuninkaantien lukion henkilökunnan lausunnossa kiinnitetään huomiota päätösehdotuksen synnyttämään tilanteeseen, jossa aloituspaikoista noin 75 % sijaitisi eteläisessä Espoossa. Lausunnon mukaan aloituspaikkoja tulee varata riittävästi myös Pohjois- ja Keski-Espooseen ja yleisesti Espoon alueella väestömäärään nähden tasaisesti lukiokoulutuksen saavutettavuuden varmistamiseksi.

Leppävaaran lukion henkilökunnan ja opiskelijakunnan lausunnossa tuodaan esille huoli Keski- ja Pohjois-Espoon aloituspaikkojen vähyydestä. Lausunnon mukaan aloituspaikkojen keskittyminen metroradan varrelle ei edistä espoolaisten yhdenvertaisuutta ja tasapuolista kohtelua eikä nuorten hyvinvointia ja osallisuuden kokemusta.

Matinkylän lukion opiskelijakunnan hallituksen lausunnossa kannatetaan Espoon yhteislyseon siirtymistä, mutta muistutetaan, että Kiviruukki on kaukana Espoon yhteislyseon nyky sijainnista, mikä voi hankaloittaa opiskelijoiden koulumatkoja siirtymävaiheessa.

Otaniemen lukion johtoryhmän ja opiskelijakunnan hallituksen lausunnossa puolletaan päätösesitystä. Lausunnossa myös tuodaan esiin huoli Pohjois-Espoon aloituspaikkojen vähyydestä.

Tapiolan lukion henkilökunnan lausunnossa todetaan, että Espoossa tulee tarjota opiskelupaikkoja tasapuolisesti kaupungin eri osissa kaupungin väestömäärä ja liikenneyhteydet huomioon ottaen. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota siihen, että tavoiteltu 200 aloituspaikkaa per lukio toteutuu kaikissa Espoon lukioyksiköissä.

Viherlaakson lukion opiskelijakunnan hallituksen lausunnossa todetaan, että Espoon pohjoispuolen lukioiden saavutettavuus on tärkeä varmistaa siten, että lukioiden aloituspaikkoja on riittävästi myös Leppävaaran alueella ja sen länsi- ja pohjoispuolella.

Espoon nuorisovaltuuston lausunnossa todetaan, että kaikilla nuorilla tulee olla mahdollisuus opiskella hyvissä tiloissa ilman suurta tarvetta pitkiin koulumatkoihin. Lausunnossa kannatetaan skenaariota 2, koska on tärkeää taata hyvät mahdollisuudet lukiokoulutukseen myös rantaradan läheisyydessä asuville opiskelijoille.

Päätösehdotuksen perustelut

Espoossa peruskoulun päättävien määrä kasvaa 2020-luvun ajan. Nykyisiä peruskoulun vuosiluokkia tarkastelemalla voidaan todeta, että peruskoulun päättävien määrä kasvaa nykyisestä noin 3200 oppilaasta 3400–3500 oppilaaseen jo lähivuosina. Väestöennusteen mukaan peruskoulun päättävien määrä kasvaa 10 % vuoteen 2029 mennessä. Espoossa noin 70 % peruskoulun päättävistä hakeutuu ensisijaisesti lukioon, joten lukion aloituspaikkojen riittävän määrän varmistaminen on tärkeää nuorten eheän koulutuspolun sekä oppivelvollisuuden toteutumisen näkökulmasta.

Lukiokoulutuksen palveluverkkoselvityksessä laskettiin eri skenaarioiden vaikutuksia suhteessa aloituspaikkamäärien oikeaan mitoittamiseen. Skenaarioihin liittyvissä ennusteissa käytettiin vanhennettuja ikäluokkia, joten ennusteet eivät huomioineet oppilasmäärän kasvua. Vaikka kasvua ei huomioitu, on skenaarioiden perusteella aloituspaikkojen tarve 2020-luvun jälkimmäisellä puoliskolla sen verran suuri, että Espoon nykyisten suurten lukioiden yhdistäminen synnyttäisi hyvin todennäköisesti pulaa aloituspaikoista. Skenaariot 1 ja 2 sisältävät ehdotukset lukioiden yhdistämisistä, kun skenaario 3:ssa lukioyksiköiden määrä on nykytasolla. Nykyisten vähintään 10 suomenkielisen lukioyksikön säilyttäminen on siten sekä nykyisten ikäluokkien että uusimman väestöennusteen valossa perusteltua.

Espon yhteislyseo siirtyi 2020 Kaukalahdesta väistötiloihin Nihtisiltaan osoitteeseen Kutojantie 2. Lukion opiskelijamäärä oli tällöin 459 ja on syksyllä 2024 arviolta 750, mikä tekee Espoon yhteislyseosta Espoon toiseksi suurimman lukion. Kutojantien tilat ovat olleet lukiokoulutuksen järjestämisen näkökulmasta välttävät ja vaatisivat pikaista saneerausta. Nykyinen vuokrasopimus päättyy vuonna 2027.

Esponlahden lukion nykyiset tilat osoitteissa Opettajantie 3 ja Rehtorintie 11 on saneerattu 2010-luvulla lukiokoulutukseen hyvin soveltuviksi sekä aloituspaikkojen riittävyyden että pedagogisten tarpeiden näkökulmasta eikä lukion siirtäminen toisiin tiloihin mitoituksen tai tilojen huonokuntoisuuden vuoksi ole perusteltua.

Edellä esitettyjen aloituspaikkatarpeeseen sekä nykyisiin lukiokiinteistöihin liittyvien syiden vuoksi on päädytty esittämään päätösehdotuksena skenaariota 3, jonka mukaan Espoon yhteislyseo siirtyisi Kiviruukkiin syksystä 2027 alkaen.

Päätösehdotuksessa ei oteta kantaa lukion mahdolliseen nimimuutokseen, vaan lautakunta päättää siitä tarvittaessa erikseen.

Päätösehdotuksessa ei oteta kantaa lukion pedagogiseen painotukseen tai linjaan, vaan lautakunta päättää niistä tarvittaessa erikseen.

Nuorisovaikutusten arviointi

Uuden lukiorakennuksen valmistuminen Kiviruukkiin vastaa omalta osaltaan lukiokoulutuksen opiskelijamäärän kasvusta johtuvaan tarpeeseen lisätä lukiopaikkoja. Lukiokoulutuksen opiskelijavalinta perustuu pääsääntöisesti perusopetuksen päättötodistukseen, ja suuren lukion valmistuminen vaikuttaa kokonaisvaltaisesti Espoon kaupungin opiskelijaottoon ja siihen, mille tasolle valintakriteerinä käytetty perusopetuksen päättötodistuksen keskiarvo alimmallaan asettuu. Espoo-

tarinan mukaisesti lukiokoulutusta tarjotaan kaikissa viidessä kaupunkikeskuksessa, ja uusi lukiorakennus vahvistaa Espoonlahden alueella lukiokoulutusta erinomaisten liikenneyhteyksien äärellä.

Kauklahdesta vuonna 2020 Kutojantie 2:een siirtynyt Espoon yhteislyseo toimii tällä hetkellä huonokuntoisessa rakennuksessa, jonka vuokra-aika päättyy nykyisen sopimuksen mukaisesti 2027. Päätöksellä mahdollistetaan se, että Espoon yhteislyseon nykyisistä tiloista voidaan luopua ja Espoon yhteislyseon opiskelijat pääsevät moderniin oppimisympäristöön.

Espoon yhteislyseo on lukuvuonna 2023–24 Espoon kaupungin toiseksi suurin lukio (noin 750 opiskelijaa), ja päätösehdotuksen mukaisen ratkaisun myötä se kasvaisi 2020-luvun lopussa noin 1 200 opiskelijan lukioksi.

Päätösehdotuksen mukainen ratkaisu aiheuttaisi sen haasteen, että lukiopaikoista lukuvuonna 2027–2028 noin 75 % sijaitisi metroradan varrella, vaikka opiskelijoista karkean arvion mukaan noin puolet asuu Pohjois-Espoon alueella tai rantaradan läheisyydessä. Näin ollen päätösehdotus luo epätasapainon lukiopaikkojen maantieteelliseen sijoittumiseen ja mahdollisesti vaikeuttaa Pohjois-Espoon alueella tai rantaradan läheisyydessä asuvien opiskelijoiden hakeutumista lukiokoulutukseen Espoossa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Ei_julkaista_Lausunto_Nuva
- Lausuntopyyntö 20.3.2024
- Lausunto Espoon yhteislyseo
- Lausunto_Espoonlahden lukio
- Lausunto_Etelä-Tapiolan lukio
- Lausunto_Kuninkaantien lukio
- Lausunto_Leppävaaran lukio
- Lausunto_Matinkylän lukion opiskelijakunnan hallitus
- Lausunto_Otaniemen lukio
- Lausunto_Tapiolan lukio
- Lausunto_Viherlaakson lukion opiskelijakunnan hallitus
- Lausunto_Nuva
- Lukioverkkoselvitys 20.9.2023
- Lukiokoulutuksen palveluverkkoselvitys 1.2.2024 Esitys

Tiedoksi